

Αρχιμ.Χρυσόστομου Παπαδάκη: “Ενθουσιασμός

Τον

ενθουσιασμό τον έχουμε γνωρίσει όλοι. Τον προκαλούν διάφορα αίτια στη ζωή μας που μπορεί να είναι κοινά ή προσωπικά. Κοινό αίτιο ενθουσιασμού μπορεί να είναι ένας εθνικός λόγος, ένα θαύμα, ένα καταπληκτικό τοπίο, μια θαυμάσια εκδρομή, ένας υπέροχος λόγος ενός ικανού ομιλητή, ένα πολύ ωραίο τραγούδι, το αποτέλεσμα ενός αγώνα ποδοσφαίρου ή ενός αγωνίσματος στίβου κ.α.

Ο προσωπικός ενθουσιασμός μπορεί να έχει αίτιο μια επιτυχία, την επίτευξη ενός στόχου, μια γνωριμία που θα προκαλέσει το ερωτικό σκίρτημα της καρδιάς, μια διάκριση, μια αναγνώριση ενός καλλιτεχνικού έργου, κ.α. Στον ενθουσιασμό μετέχει όλο το είναι του ανθρώπου που μπορεί όμως να οδηγήσει και σε αρνητικά άκρα, διότι μοιάζει με χείμαρρο, με ορμητικό ποτάμι. Την ώρα του ενθουσιασμού, παρουσιάζονται και ενεργούν κρυφές δυνάμεις της ψυχής και του σώματος. Αλλά είναι δίκικο μαχαίρι!

Παρατηρώντας γενικά τον ενθουσιασμό, βγάζει κανείς ωφέλιμα συμπεράσματα. Αλλοίμονο αν στη ζωή μας δεν υπήρχε ο ενθουσιασμός. Δεν θα υπήρχαν νίκες στις μάχες, ούτε ναοί φανταστικού κάλλους, ούτε μεγαλόπρεπα κτίρια, ούτε τίποτε από

αυτά που καταγράφει ως σημαντικά κατορθώματα και έργα η ιστορία.

Υπήρξαν όμως και πολλά τραγικά σφάλματα στα οποία οδήγησε ο ενθουσιασμός. Και τούτο, διότι δεν τον κατήυθυε μια ώριμη σκέψη η οποία ξέρει να ζυγίζει τους παράγοντες, να επιλέγει το σωστό χρόνο, να χρησιμοποιεί τα σωστά πρόσωπα και τις σωστές μεθόδους. Σε μια π.χ. πολεμική κίνηση, κυρίως δε σε μια απελευθερωτική πολεμική επιχείρηση, όταν λείπει ο ενθουσιασμός νίκη δεν υπάρχει. Όμως ο ενθουσιασμός πρέπει να διακατέχει μόνο τους στρατιώτες, ενώ η ωριμότητα πρέπει να διακρίνει τους στρατηγούς, αυτούς που δίνουν εντολές. Χωρίς ωριμότητα δεν υπάρχει σοβαρή και αποτελεσματική υπευθυνότητα και χωρίς υπευθυνότητα δεν δίνονται σωστές εντολές, γι' αυτό και τα αποτελέσματα είναι τραγικά.

Η ωριμότητα είναι το αποτέλεσμα της εμπειρίας όταν αυτή η εμπειρία συνοδεύεται από θετική σκέψη και αυτοκυριαρχία πάνω στο συναισθηματικό τομέα. Απαραίτητη η παρουσία της λογικής. Προκειμένου όμως για την πνευματική ζωή, χρειάζεται και η ζώσα πίστη μαζί. Συνήθως αυτά συμπορεύονται με την ωριμότητα της ηλικίας. Γι' αυτό άλλωστε και οι Άγιοι Πατέρες προκειμένου να γίνει κάποιος κληρικός, δηλαδή οικονόμος των μυστηρίων του Θεού, που θα κυβερνά ψυχές, πρέπει να έχει την ηλικία που εκείνοι έκριναν ως μέσο όρο σχετικής ασφάλειας, δηλαδή τα εικοσιπέντε χρόνια για το Διάκονο και τα τριάντα για τον Πρεσβύτερο. Αυτό, δε σημαίνει ότι δεν μπορούν να υπάρχουν και εξαιρέσεις, αλλά αυτές πρέπει να είναι σπάνιες και να τις διακρίνει ως υπεύθυνος ο Επίσκοπος.

Βέβαια εννοείται ότι -γενικώς- όπως υπάρχουν οι εξαιρέσεις πρώιμης ωριμότητας, υπάρχουν και οι περιπτώσεις που η ηλικία δε συμβαδίζει με την ωρίμανση. Υπάρχουν δηλαδή άνθρωποι που δεν ωρίμασαν ακόμη και σε προχωρημένη ηλικία, διότι αναπαύονταν να ζουν μέσα στην επιπολαιότητα, χωρίς θετική παραγωγική σκέψη, χωρίς διάθεση μαθητείας από την εμπειρία ζωής, χωρίς διάθεση να ρωτούν για να εφαρμόσουν και να βελτιωθούν. Μια ζωή χτισμένη από σφάλματα το ένα πάνω στο άλλο! Φαντασθείτε ένα κτίριο κτισμένο χωρίς σχέδιο, χωρίς γερά θεμέλια. Όλα πρόχειρα και του σωρού...

Αυτό το κτίριο και άσχημο είναι, και δύσχρηστο και επικίνδυνο, κι ας υπήρχε ενθουσιασμός για το κτίσιμό του.

Αυτά τα γνώριζαν οι θεόσοφοι Πατέρες της Εκκλησίας. Ας δούμε τη σοφία τους αυτή από δύο περιπτώσεις μόνο.

Πρώτη περίπτωση: Όταν χειροτονείται ένας ιερέας, του δίδεται η χάρις, ως

πνευματική εξουσία, να τελεί όλα τα μυστήρια, πλην από δύο. Το ένα είναι το μυστήριο της Ιερωσύνης που το τελεί μόνο ο Επίσκοπος, το άλλο είναι η Εξομολόγηση. Δηλαδή ενώ βαπτίζει, στεφανώνει, ιερουργεί το μυστήριο της θ.Ευχαριστίας και τα υπόλοιπα μυστήρια, ενώ κάνει Ακολουθίες, αγιαστικές πράξεις, κηρύττει και άλλα, δεν μπορεί να εξομολογεί. Δεν του δίδεται δηλαδή η πνευματική πατρότητα όπως αυτή νοείται μέσα από το μυστήριο της μετανοίας και εξομολογήσεως. Χρειάζεται ειδική χειροθεσία από τον Επίσκοπο με τρόπο τελετουργικό, ο οποίος την επιτελεί στον ιερέα τον οποίο ο ίδιος κρίνει ότι έχει απαιτούμενα προσόντα. Δηλαδή τη σχετική ηλικία που σημαίνει εμπειρία, τη σοβαρότητα, την εχεμύθεια, τη δυνατότητα για την ειδική πνευματική διακυβέρνηση της κάθε ψυχής χωριστά. Άσκηση δηλαδή εξειδικευμένης ποιμαντικής του προσώπου μέσα από την ειδική σχέση πνευματικού πατρός και πνευματικού τέκνου.

Τα παραπάνω προσόντα συνθέτουν την ειδική πνευματική ωριμότητα που απαιτείται για τη διαποίμανση των ανθρώπων που ποθούν τη σωτηρία τους, των ψυχών που τις περισσότερες ίσως φορές δεν συμπεριλαμβάνονται στα ενοριακά γεωγραφικά πλαίσια.

Η επιλογή Πνευματικού πατρός (εξομολόγου) είναι τελείως ελεύθερη και ευλογημένη να γίνεται από τον πιστό, ανεξάρτητα από την Ενορία στην οποία ανήκει.

Η δεύτερη περίπτωση: Ένας που πηγαίνει να γίνει Μοναχός, δε γίνεται Μοναχός αυτόνομα, όσο ευλαβής κι αν είναι. Πρέπει να υποταχθεί στο Γέροντα, είτε της Μονής, είτε της Καλύβης αν πρόκειται για Σκήτη. Ο Γέροντας ως παλαιότερος διαθέτει εμπειρία και ωριμότητα στην ειδική αυτή ζωή που πολύ πολεμά ο Σατανάς.

Η υπακοή, είναι η ασφάλειά του από τα λάθη, κυρίως του ενθουσιασμού τον οποίο συνηθίζει ο διάβολος να εκμεταλλεύεται, της αμέλειας, του ιδίου θελήματος. Άκουσα κάποτε Γέροντα πολυμελούς συνοδείας να λέει στους υποτακτικούς του σε ώρα βραδυνης «οικογενειακής» διδαχής, τα εξής: «Να με ακούτε σας παρακαλώ για το καλό σας. Εγώ έπαθα για να μάθετε εσείς και να πορευθείτε δια της υπακοής την ιερή σας πορεία προς τον αγιασμό χωρίς να τσακιστείτε σε επικίνδυνους πολυειδείς σκοπέλους».

Μα μήπως στα εγκόσμια η ωριμότητα δεν είναι απαραίτητο να ποδηγετεί; Σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, σε όλες τις φάσεις της ζωής, σε όλους τους ανθρώπους και πάντοτε, είναι καλός και αποδοτικός ο ενθουσιασμός, αρκεί το τιμόνι του να κρατά ή να βρίσκεται δίπλα συμβουλευτικά η ωριμότητα...

ΕΠΙ ΤΟ ΑΡΟΤΡΟΝ - ΤΟΜΟΣ Α΄ - ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΑΚΗ Αρχιμανδρίτου του Οικουμενικού Θρόνου

Πηγή: imverias.blogspot.gr